

# İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN EPIAŞ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAK GARANTİ SİSTEMİ VE ORGANİZE YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAK GARANTİ PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ NAKİT TAKAS VE TEMİNAT YÖNETİMİ HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN ESASLAR PROSEDÜRÜ

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Genel Hükümler

#### Amaç

**MADDE 1 -** (1) Bu Prosedür'ün amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'nin, Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Sistemi ve Organize Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Piyasası'nda Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu olarak vereceği nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

#### Kapsam

**MADDE 2 -** (1) Bu Prosedür, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'nin Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Sistemi ve Organize Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Piyasası'nda merkezi uzlaştırma kuruluşu olarak vereceği nakit takas ve teminat yönetimi hizmetlerine yönelik üyelik, takas, temerrüt, teminat, gelir ve diğer konulara ilişkin hususları kapsar.

#### Dayanak

**MADDE 3 -** (1) Bu Prosedür, 30/12/2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 77 nci maddesi, 30/05/2013 tarih ve 28662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik, 14/11/2020 tarihli ve 31304 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği'nde ve 26/05/2021 tarihinde Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi ile İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi arasında imzalanan Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Piyasası Merkezi uzlaştırma kuruluşu Anlaşmasına dayanılarak düzenlenmiştir.

#### Tanım ve kısaltmalar

**MADDE 4 -** (1) Bu Prosedür'de geçen;

- Aracı Banka:** Piyasa katılımcılarının, piyasa takas alacakları ile çekilebilir nakit teminat tutarlarının aktarılmasını talep ettikleri bankayı,
- EFT:** Türk Lirası cinsinden ödeme gönderilmesini sağlayan Elektronik Fon Transfer sistemini,
- EPIAŞ:** Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'yi,
- EUR:** Avrupa Birliği para birimini,
- Genel Müdür:** İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürü'nü,
- Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu:** Piyasa katılımcıları arasındaki Elektrik Piyasası Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği'nde belirlenecek olan mali

işlemleri yürütmek üzere kullanılan, 06/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre merkezi takas kuruluşu olarak yetkilendirilen Takasbank'ı,

- f) **Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu Katılımcı Anlaşması:** Piyasa İşletmecisi tarafından hazırlanarak, piyasa katılımcıları ile merkezi uzlaştırma kuruluşu arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalanacak olan anlaşmayı,
- g) **Nakit Takası:** Piyasa'da gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan nakit takas yükümlülüklerinin, Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'nin görüşü alınmak suretiyle Takasbank tarafından belirlenen süre ve şartlarda, piyasa katılımcıları tarafından yerine getirilmesi suretiyle Takasbank tarafından taraflar arasında fon transferini sağlayan süreçlerin tamamını,
- ğ) **Piyasa:** EPİAŞ tarafından işletilen Organize Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Piyasası'nı (YEK-G Piyasası),
- h) **Piyasa Katılımcısı-Katılımcı:** Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği'nde tanımlanan lisans sahibi tüzel kişileri,
- ı) **Serbest Hesap:** Üyelerin Takasbank nezdindeki TL (11) ve döviz (11YP) serbest cari hesaplarını,
- i) **Sistem:** Takasbank sistemini,
- j) **SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication):** Uluslararası finansal telekomünikasyon ağı ve mesajlaşma altyapısını,
- k) **T Günü:** EPİAŞ tarafından brüt borç/alacak bilgilerinin gönderildiği günü,
- l) **Takasbank:** Merkezi uzlaştırma kuruluşu olarak yetkilendirilen İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş'yi,
- m) **TCMB:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı,
- n) **USD:** ABD para birimini,
- o) **Üye:** Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Piyasası'nda işlem yapma yetkisi olan piyasa katılımcısını veya katılımcıyı,
- ö) **Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Sistemi (YEK-G Sistemi):** Kayıtlı üretim tesislerinde üretilen elektrik enerjisi için YEK-G belgesinin ihraç edilmesini, transferini, tüketiciler lehine itfa edilmesini, ilga veya iptal işlemlerini içeren ve Piyasa İşletmecisi tarafından yönetilen sistemi,
- p) **YEK-G İşlem Teminatı:** Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Piyasası için verilen teminatı,
- r) **YEK-G Sistemi ve Organize YEK-G Piyasası İşletim Usul ve Esasları:** Yenilenebilir enerji kaynak garanti belgesi (YEK-G belgesi)'nin ihracı, transferi, iptali, ilgası ve itfası işlemlerine, yenilenebilir enerji tedarikinin ifşasına, YEK-G sistemi ile organize YEK-G piyasasının oluşturulması ve işletilmesine ilişkin usul ve esasları,
- s) **Yönetim Kurulu:** Takasbank Yönetim Kurulu'nu,
- ş) **Yönetmelik:** Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği'ni

ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Üyelik ve Hesaplara İlişkin Esaslar

### Üyelik şartları

**MADDE 5 - (1)** Piyasa'ya yönelik takas ve teminat yönetimi hizmetlerini almak için aşağıdaki üyelik şartlarının sağlanmış olması gerekir.

- Piyasa'da ilgili mevzuata aykırılıklar sebebiyle işlem yapma yetkisinin kaldırılmamış olması,
- İçeriği Takasbank tarafından belirlenen sözleşme, taahhütname ve anlaşmaların imzalanarak ibraz edilmiş olması,
- Takasbank nezdindeki işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla, Takasbank tarafından belirlenerek üyelere duyurulan teknik alt yapının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmış olması,
- Takasbank nezdinde kendi namına, teminat ve ödemelere ilişkin işlemlerin gerçekleşmesine yönelik olarak nakit ve teminat hesabının zamanında ve doğru bir şekilde açılması.

### Üyelik başvuru ve kabulü

**MADDE 6 - (1)** Üyelik için başvuracak kuruluşların, Takasbank Genel Müdürlüğü'ne hitaben başvuru talebini yazılı olarak iletmeleri ve ekinde üyelik için aranan şartların yerine getirildiğini tevsik eden aşağıda yer alan bilgi ve belgelerin teslim edilmesi gerekmektedir.

- Takasbank ile YEK-G Piyasası Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu-Katılımcı Anlaşması,
  - YEK-G Piyasası Katılımcısı Üye Kullanıcı Beyanı,
  - YEK-G Piyasası Katılımcıları Ortak Sorumluluk Taahhütname,
  - Üye Hizmet ve Destek Ekibi tarafından talep edilen diğer bilgi ve belgeler (Sabit IP Formları, Kurumsal Mail Taahhüdü, hesap açılışına ilişkin belgeler vb.)
- (2) Üyelik işlemlerinin tamamlanmasını müteakip Piyasa Katılımcıları, Üye Hizmet ve Destek Ekibi tarafından kendileri için tanımlanan kullanıcı kodları, şifre, parola ve sms şifreleriyle internet üzerinden Takasbank YEK-G Piyasası uygulamasına giriş yaparak YEK-G Piyasası işlemlerine ilişkin takas ve teminat işlemlerini gerçekleştirirler.
- (3) Üyelik başvurusu kabul edilen kuruluşun Takasbank nezdinde faaliyetlerine başlayabilmesi için üyelik başvurusunun uygun görüldüğünün tebliğinden itibaren, Takasbank sistemi üzerinde üye adına işlem yapacak olan personeli yetkilendirmesi gerekir.

### Üyelerin genel yükümlülükleri

**MADDE 7 - (1)** Üyelerin aşağıda sayılan hususlara uyması zorunludur.

- Takasbank tarafından belirlenen sistem sürelerine uymak, Prosedür ve ilgili diğer mevzuatla Piyasa takas işlemlerine ilişkin olarak belirlenen tüm ilke ve kurallara uygun hareket etmek,
- Takasbank tarafından talep edilen ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri süresi içinde yerine getirmek,
- Prosedür kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilgili olarak Takasbank tarafından gerekli görülen hususlarda talep edilecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve Takasbank yetkililerince yapılacak incelemelerde her türlü desteği sağlamak,
- Takasbank'ın yapacağı sistem değişikliklerine belirlenen süreler içerisinde uyum sağlamak ve testlere iştirak etmek,

- d) Prosedür kapsamındaki diğer yükümlülüklerini süresi içerisinde ve eksiksiz olarak yerine getirmek.
- (2) Herhangi bir üyenin, yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiremeyeceğini öngörmesi halinde, durumun sebeplerini de içeren tüm tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte ivedilikle EPIAŞ'a ve Takasbank'a bildirim yapması zorunludur. Söz konusu bildirim, Takasbank'ın Prosedür'de belirlenen tedbirleri almasına engel teşkil etmez.
- (3) Piyasa katılımcıları, Prosedür kapsamında düzenlenen faaliyetler çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu işlemlere ilişkin tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumludur.
- (4) Üyeler işlemlerini yetkilendirdiği personel adına tahsis edilen kullanıcı kodu ve şifreleri kullanarak uzaktan erişim yoluyla gerçekleştirirler. Tahsis edilen şifre kullanılarak sistemde yapılan işlemler ile şifrenin yetkisiz kişilerce kullanımından doğan sorumluluk Piyasa Katılımcısına aittir.
- (5) Sisteme erişimin mümkün olmadığı durumlarda, işlemler Piyasa Katılımcısını temsil yetkisi bulunan kişilerce verilecek yazılı talimatlar çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilebilir.

### Üyelerin takas ve teminat işlemlerine ilişkin yükümlülükleri

**MADDE 8 -** (1) Üyelerin takas ve teminat işlemlerine ilişkin aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmesi gerekmektedir.

- a) EPIAŞ tarafından kendilerine bildirilen fatura ödemelerine ilişkin olarak ödemelerin aracı bankalar vasıtasıyla Takasbank'a zamanında ve doğru bir şekilde yapılmasından ve bunların Takasbank ekranları vasıtasıyla izlenmesinden,
- b) Takasbank nezdindeki hesabına gelen nakit ve nakit dışı kıymetlerin teminat, fatura ödemeleri için kullanılmasını sağlayacak işlemlerin Takasbank ekranları vasıtasıyla yapılmasından,
- c) Ödeme yükümlülüklerini teminat altına almak için Takasbank'ta adlarına açılmış olan teminat hesaplarına, EPIAŞ tarafından bildirilen miktardaki teminatın zamanında ve eksiksiz yatırılmasından,
- ç) Takasbank tarafından sunulan teminat yönetimi ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak kendilerinden talep edilen ücret ve komisyonların, Takasbank'a zamanında ve eksiksiz yatırılmasından,
- d) YEK-G Piyasasından doğan fatura ödemelerine ilişkin alacakları ile TL, USD ve EUR cinsinden çekilebilir teminat tutarlarının gönderileceği aracı banka hesap numarasının Takasbank sistemine tanımlanmasından,
- e) Fatura takas alacaklarının tanımlanan aracı banka hesabına gönderildiğinin takibinden,
- f) Takasbank'a teslim edilen imza sirkülerindeki yetkili imzalarda meydana gelen değişiklikler hakkında derhal Takasbank'a bildirimde bulunarak, yeni sirkülerin teslim edilmesinden,
- g) Takasbank tarafından kendilerine verilen kullanıcı adı ve güvenlik şifrelerinin güvenliğinin sağlanmasından,
- ğ) İşlemlerini Takasbank tarafından yayımlanan ve EPIAŞ tarafından Piyasa Yönetim Sistemi üzerinden piyasa katılımcılarına duyurulan uygulama esaslarında belirtilen hususlara uygun olarak gerçekleştirmekten.

(2) Katılımcı, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik ve ilgili diğer yasal mevzuat gereğince, Takasbank nezdindeki hesaplarında, işlemleri kendi namına gerçekleştirdiğini ve gerçekleştireceğini, hesaplarında, başkası namına işlem yapması halinde, Takasbank'ı işlem yapmadan önce yazılı olarak bilgilendireceğini ve adına hareket ettiği kişilerin kimlik tespitine ilişkin belgeleri yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde derhal sunacağını, aksi halde, Takasbank'ın, önceden bir ihtar göndermeksizin işlemleri kabul etmekten imtina etme ve sözleşmeleri tek taraflı olarak fesih etme hakkı bulunduğunu kabul, beyan ve taahhüt eder.

### Üye faaliyetlerinin durdurulması ve üyelikten çıkarma

**MADDE 9** - (1) YEK-G Piyasası'nda işlem yapma yetkisi kaldırılan katılımcıların, Takasbank Sistemi'nde statüsü "aktif"ten "pasif" hale getirilir.

(2) EPIAŞ tarafından faaliyetleri durdurulan, üyelikten çıkartılan veya kendi yazılı talebi doğrultusunda üyelikten ayrılmak isteyen Piyasa katılımcılarının Prosedür kapsamında yer alan işlemlerden kaynaklanan yükümlülükleri devam eder.

(3) Takasbank, faaliyetleri durdurulan veya üyelikten çıkarılan kurumun takas işlemlerinin tamamlanması amacıyla aşağıdaki tedbirler dâhil gerekli gördüğü her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

- Üyenin doğrudan Takasbank nezdindeki hesapları üzerinde işlem yapmasını engellemek,
- Takas borçlarının kapatılması amacıyla üyenin takas alacaklarını kullanmak,
- Üyenin Takasbank nezdinde serbest hesaplarında bulunan varlıklarına başvurmak.

### İşlem hesapları

**MADDE 10** - (1) İşlem ve komisyon hesapları üyelik işlemlerinin tamamlanması ile, teminat hesapları ise katılımcı tarafından teminat yatırma işleminin gerçekleşmesi ile Takasbank sisteminde otomatik olarak açılır.

(2) Takas işlemleri, Takasbank nezdinde "11-Üye serbest cari hesabı" üzerinden gerçekleştirilir.

### Aracı bankaların tanımlanması

**MADDE 11** - (1) Üyeler, Piyasa kaynaklı fatura takas alacakları ile TL, USD ve EUR cinsinden çekilebilir teminat tutarlarını, EFT/SWIFT aracılığı ile otomatik olarak aracı bankalarına aktarabilmek için Aracı Banka hesap numaralarını Takasbank sistemine tanımlar.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Takas Esasları

#### Takasbank'ın sorumluluğu

**MADDE 12** - (1) Takasbank, nakit takası ve teminat yönetimi hizmeti ile ilgili olarak bu Prosedür ile üstlendiği yükümlülükler dışındaki üyelerin EPIAŞ ve diğer Piyasa katılımcılarına karşı yükümlülüklerinden dolayı sorumlu değildir.



### Takasa ilişkin genel esaslar

**MADDE 13** - (1) Nakit takas işlemleri, Takasbank sistemi üzerinden gerçekleştirilir.

(2) Üyeler, Takasbank'ın sağladığı web alt yapısı ile Takasbank sistemine erişerek işlemlerini gerçekleştirirler.

(3) Üyelerin takasa konu işlemlerinden doğan hak ve yükümlülükleri, Takasbank tarafından belirlenen hesaplar üzerinden hesaben sonuçlandırılır.

(4) İşlemlerin takas tarihi ve süresi içerisinde tamamlanacağı hususunda Takasbank'ın herhangi bir garantisi bulunmaz. Takas işlemlerinin süresi içerisinde tamamlanması borçlu üyelerin yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi koşuluna bağlıdır.

(5) Piyasa'da gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülükler takas tarihinde, ilgili takas hesapları kullanılarak yerine getirilir.

a) EPIAŞ tarafından bildirilen borç tutarı, borçlu üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan serbest cari hesabından tahsil edilir.

b) EPIAŞ tarafından bildirilen alacak tutarı, alacaklı üyenin Takasbank nezdinde oluşturulan serbest cari hesabına aktarılmasını takiben üye tarafından Takasbank YEK-G Piyasası ekranlarına tanımlanmış olan aracı bankasına EFT aracılığıyla otomatik olarak gönderilir.

(6) Takas işlemlerinden kaynaklanan nakit yükümlülüklerinin ödenmesinde, işlemlerin gerçekleştiği para biriminin kullanılması esastır.

### Netleştirme

**MADDE 14** - (1) Fatura işlemleri için, EPIAŞ tarafından aylık gönderilen brüt borç/alacak bilgileri üzerinden katılımcı bazında netleştirme yapılarak net borçlar/alacaklar hesaplanır. Net borç/alacak arasındaki fark, EPIAŞ borç/alacağı olarak hesaplanır. Netleştirme sonrası oluşan net borç/alacak bilgileri, Takasbank ekranlarında dönem bazında gösterilir.

### Takas işlemlerine ilişkin süreler

**MADDE 15** - (1) Takas süreleri aşağıdaki şekildedir.

Fatura Borç Kapatma	Tebliğ tarihini takip eden 2 nci işgünü (T+2)	Gün sonuna kadar
Fatura Otomatik Borç Kapatma	Tebliğ tarihini takip eden 3 üncü işgünü (T+3)	Gün başında
Fatura Alacak Dağıtım	Tebliğ tarihini takip eden 3 üncü işgünü ve takip eden günlerde	Gün içinde belirlenmiş periyotlarda
EFT (Minimum alt limit dahilinde)	Günde iki kez	15:00 ve 17:00

(2) Gerekli hallerde takas süresi; Genel Müdür tarafından geçici olarak değiştirilebilir.

(3) Yarım iş günlerinde, takas işlemi gerçekleştirilmez.

### Fatura borçlarının tahsili

**MADDE 16 -** (1) Fatura borcu son ödeme tarihi, tebliğ tarihini takip eden 2'nci iş gündür (T+2). Fatura bilgilerinin EPİAŞ tarafından Takasbank'a gönderildiği tarih tebliğ tarihidir.

(2) Katılımcılar, tebliğ tarihinden son ödeme tarihi gün sonuna kadar Takasbank nezdindeki serbest cari hesaplarından nakit borçlarını kapatabilir.

(3) EPİAŞ'ın borcu olması durumunda, son ödeme tarihi gün başında borç, EPİAŞ'ın Takasbank nezdinde açılan EPİAŞ cari hesabından kapatılır.

(4) Son ödeme tarihinde katılımcılar tarafından kapatılmayan nakit borçları, ertesi iş günü (T+3) sistem tarafından katılımcının serbest cari hesabından otomatik olarak kapatılır. Serbest hesapta bakiye yetersiz ise sırasıyla;

a) YEK-G nakit TL teminat fazlasına (otomatik olarak),

b) Bulundurulması gereken YEK-G nakit TL teminatına (otomatik olarak),

c) YEK-G işlem teminatının nakit dışı (EUR ve USD) kısmına

başvurularak herhangi bir ihbara gerek kalmaksızın katılımcının borçlarına mahsup edilir.

(5) Teminata konu malvarlığı, herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın en iyi gayret gösterilerek ve en iyi fiyat üzerinden nakde çevrilerek borçlu katılımcının yükümlülükleri kapatılır.

(6) Serbest hesap, YEK-G nakit TL teminat fazlası ve bulundurulması gereken YEK-G nakit TL teminatından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanmaz.

(7) Nakit TL dışı işlem teminatlarından kapatılan borçlar için temerrüt faizi hesaplanır.

(8) Takasbank sisteminde, üyelerin 11-serbest cari hesaplarından, takas son saatine kadar tahsil edilen borçlar "Fatura Takas Havuzu", ilerleyen günlerde tahsil edilen borçlar ise "Fatura Temerrüt Havuzu" hesaplarına aktarım yapılarak nakit borçlar kapatılır. Kısmi borç kapatma mümkündür.

### **Fatura alacaklarının dağıtımı**

**MADDE 17 -** (1) EPİAŞ tarafından bildirilen fatura borç/alacak bilgilerine istinaden yapılan netleştirme sonrası, net alacak bilgileri Takasbank ekranlarında dönem bazında gösterilir.

(2) Fatura alacağı son ödeme tarihi, en geç tebliğ tarihini takip eden 3'üncü iş gündür. Katılımcıların EPİAŞ'a kestiği fatura bilgilerinin EPİAŞ tarafından onaylandığı gün tebliğ tarihidir.

(3) Fatura mesajı Takasbank'a ulaşıp EPİAŞ tarafından onaylandıktan sonra, sistem tarafından EPİAŞ alacak dağıtım sırası belirlenir. Fatura alacak dağıtımında öncelik sırası, EPİAŞ tarafından alacak dağıtım onayı öncelik sırasına göre sistem tarafından otomatik belirlenir.

(4) EPİAŞ'ın fatura alacağı, tebliğ tarihinden itibaren katılımcılar borç kapatma yaptıkça alacak tamamlanana kadar, Takasbank nezdindeki EPİAŞ serbest cari hesabına alacak kaydedilir.

(5) EPİAŞ serbest hesabına alacak kaydedilen fatura alacağı, EPİAŞ'ın aracı banka hesabına transfer edilmek üzere bildirdiği tutar tamamlanana kadar, EPİAŞ'ın Takasbank sistemine YEK-G piyasası için tanımladığı aracı banka hesabına her iş günü saat 15.00'de EFT ile gönderilir.

(6) Fatura alacak son ödeme tarihi gelmiş olan katılımcının alacağı, gün başından itibaren belirlenen periyotlarda ilgili döneme ait fatura takas ve fatura temerrüt takas havuzu kontrol edilerek yeterli bakiye bulunduğu, Takasbank nezdindeki katılımcı serbest cari hesabına aktarılır. İlgili döneme ait fatura takas ve fatura temerrüt takas havuzunda yeterli bakiye bulunmaması durumunda, sıradaki alacak kısmi olarak ödenir.

(7) Katılımcıların serbest cari hesaplarına alacak olarak geçen tutarlar;

- a) Katılımcının Piyasa işletmecisi tarafından işletilen piyasalara ilişkin süresinde ödenmemiş borçları olması durumunda; Spot Fatura Temerrüt, VEP Fatura Temerrüt, Spot Avans Temerrüt, VEP Avans Temerrüt ve YEK-G Fatura Temerrüt sırası ile ilgili borçlara mahsup edilir.
- b) Katılımcının temliknamesi bulunması durumunda; fatura alacağı temlik tutarı kadar katılımcının temlik hesabına EFT ile gönderilir.
- c) Katılımcının temliği bulunmaması durumunda veya temliği varsa günlük temlik tutarı dışında kalan tutar katılımcının YEK-G piyasası için tanımlamış olduğu aracı banka hesabına EFT ile gönderilir.
- ç) Katılımcı adına tanımlı icra temliği bulunması durumunda; temlik tutarının dışında kalan kısım da Takasbank'a bildirilen icra temliği hesabına gönderilir.

### Temlik işlemleri

**MADDE 18 -** (1) Katılımcılar temlik sözleşmelerini EPİAŞ'a teslim etmekle yükümlüdür.

- (2) Temlik koşulları, EPİAŞ tarafından katılımcı bazında Takasbank YEK-G Piyasası sistemine tanımlanır.
- (3) Katılımcıların temlik ödemeleri günlük yapılıır.
- (4) EPİAŞ'ın sisteme tanımlamış olduğu temlik bilgilerine istinaden, fatura ödemeleri temlik koşulları çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilir.
- (5) İcra temliği tanımlaması, bankalara yapılan yasal merci bildirimleri çerçevesinde Takasbank tarafından da gerçekleştirilebilir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Temerrüt İşlemlerine İlişkin Esaslar

#### Genel temerrüt esasları

**MADDE 19 -**(1) EPİAŞ düzenlemeleri çerçevesinde; belirlenen takas süreleri içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen üyeden, 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler dikkate alınarak, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler tahsil olunur.

#### Fatura temerrüt ve mağduriyet ödemesi esasları

**MADDE 20 -**(1) Piyasa katılımcısının fatura borcunu tebliğ tarihini takip eden ikinci iş günü içerisinde ödememesi halinde ve tebliğ tarihini takip eden 3'üncü iş günü başında serbest cari hesabında, YEK-G nakit TL teminat fazlası ve bulundurulması gereken YEK-G nakit TL teminat kısmında yeterli bakiye bulunmayan katılımcılar, herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar ve Takasbank tarafından fatura temerrüt cezası hesaplanır.

(2) Fatura temerrüt cezası hesaplamasında; katılımcıların son ödeme tarihi gün sonunda kapatmadıkları ve tebliğ tarihini takip eden 3'üncü iş gününde katılımcıların serbest cari hesaplarından, YEK-G nakit TL teminat fazlası ve bulundurulması gereken YEK-G nakit TL teminat kısmından karşılanamayan borç tutarları dikkate alınır.

(3) EPİAŞ'ın piyasa katılımcılarına ödeme yapacağı fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden üçüncü iş günü içerisinde ödememesi halinde, ödenmesi gereken tutara mağduriyet ödemesi hesaplanır.



- (4) Fatura mağduriyet ödemesi hesaplamasında; katılımcıya son ödeme tarihinde aktarılamayan alacak tutarları dikkate alınır.
- (5) Fatura borcunu son ödeme tarihinde kapatmayan ve fatura alacağı son ödeme tarihinde aktarılmayan katılımcılar, bir sonraki iş günü Takasbank ekranlarından temerrütlü borç/alacak bilgilerini izleyebilir. EPIAŞ tüm katılımcıların bilgilerini raporlayabilecektir.
- (6) Bir önceki döneme ait hesaplanan fatura temerrüt ve mağduriyet bilgileri, her ayın ilk iş günü gün başında EPIAŞ'a toplu olarak gönderilir.

### Temerrüt cezası ve mağduriyet ödemesi faizi

**MADDE 21 -** (1) Fatura temerrüt cezası hesaplamasında kullanılan faiz oranı; son ödeme tarihinden sonra yapılan ödemeler için "6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi"ne göre belirlenen aylık faiz oranıdır.

(2) Fatura mağduriyet ödemesi hesaplamasında kullanılan faiz oranı; fatura alacak son ödeme tarihinden sonra yapılan ödemeler için "6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi"ne göre belirlenen aylık faiz oranıdır.

Fatura temerrüt cezası ile mağduriyet ödemesi aşağıda verilen formül ile hesaplanır.

$$\begin{array}{l} \text{Fatura Temerrüt Cezası} \\ \text{Mağduriyet Ödemesi} \end{array} = \frac{\text{Matrah} * \text{Faiz Oranı}}{30} * \text{Gün}$$

- (3) Temerrüt faizi, temerrüde düşülen tarih ile yükümlülüklerin yerine getirildiği tarih arasındaki takvim günleri esas alınarak hesaplanır.
- (4) Asgari temerrüt matrahı ve faizi Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek piyasa katılımcılarına PYS aracılığıyla duyurulur. Asgari temerrüt matrahının altındaki tutarlara temerrüt hesaplanmaz. Asgari temerrüt faizi altında hesaplanan temerrüt faizleri için Piyasa katılımcısından asgari temerrüt faizi tahsil edilir.
- (5) Mağduriyet ödemelerinde asgari temerrüt faizine bakılmaksızın hesaplama yapılır.
- (6) Takasbank ve TCMB sistemi kaynaklı gecikmelerde, üyelere mağduriyet ödemesi yapılmaz.

### Tahakkuk, bildirim ve tahsilat

**MADDE 22 -** (1) Temerrüt faizi ve mağduriyet ödemesine ilişkin bedeller, ilgili piyasa katılımcısının aynı dönem faturasına borç/alacak olarak yansıtılır.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Teminat İşlemleri

#### Teminat türleri

**MADDE 23 -** (1) Katılımcılar, "YEK-G işlem teminatı" adı altında; YEK-G piyasasında piyasa katılımcıları tarafından gerçekleştirilen işlemlere ait fatura ödemelerine ilişkin oluşabilecek mali risklere karşılık alınan ve büyüklüğü EPIAŞ tarafından belirlenen işlem teminatını bulundurmak zorundadırlar.

### YEK-G İşlem Teminatı

**MADDE 24 – (1)** Katılımcılar, piyasada işlem yapabilmek için EPIAŞ tarafından belirlenen yeterli miktarda YEK-G işlem teminatı bulundurmaları zorundadırlar. Teminat hesaplamalarına ilişkin uygulama esasları, EPIAŞ tarafından belirlenir.

(2) Katılımcıların bulundurmaları gereken toplam YEK-G işlem teminat tutarları, EPIAŞ tarafından Takasbank'a bildirilir. Katılımcıların mevcut YEK-G işlem teminat tutar bilgileri ise, talep edilen saatlerde Takasbank tarafından EPIAŞ'a gönderilir.

(3) Takasbank tarafından katılımcının toplam teminat tutarının bulundurulması gereken toplam teminat tutarının altına düşmesi durumunda, eksik teminat bilgisi Takasbank ekranları, kısa mesaj ve elektronik posta aracılığıyla da katılımcılara bildirilir.

(4) Katılımcılar teminat mektubu türündeki teminatlarını EPIAŞ'a sunmakla, teminat mektubu dışındaki teminatlarını ise Takasbank'ta teminat hesaplarında tutmakla yükümlüdür.

(5) Katılımcıların Takasbank'a yatırmakla yükümlü oldukları eksik teminatlarını, YEK-G piyasası faaliyetlerine devam edebilmek için sunmakla yükümlü olduğu toplam teminat tutarına teminat yatırma işlemi yaparak tamamlamaları gerekir.

(6) Katılımcılar, YEK-G işlem teminat yükümlülüklerini Türk Lirası, Döviz (ABD Doları ve Euro) ve Teminat Mektubu ile yerine getirebilir.

(7) Teminata kabul edilecek kıymetler, teminatlara ilişkin değerlendirme katsayıları ve teminat kompozisyonu, merkezi uzlaştırma kuruluşunun görüşü doğrultusunda EPIAŞ tarafından belirlenir.

#### **Takasbank nezdinde teminat olarak kabul edilen varlıklar**

**MADDE 25 – (1)** Katılımcılar, takas işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla teminat olarak verilmek üzere EPIAŞ tarafından kabul edilen varlıklardan aşağıda yer alanları Takasbank nezdindeki hesaplarına yatırmak zorundadır.

- Nakit (Türk Lirası),
- Döviz (EUR, USD)

#### **Teminatlarının değerlendirilmesi**

**MADDE 26 – (1)** Teminat olarak kabul edilen varlıklara, aşağıdaki değerlendirme katsayıları uygulanır.

<b>Teminat Çeşidi</b>	<b>Teminat Grubu</b>	<b>Değerleme Katsayıları</b>
TL	TL	1,00
Döviz (EUR,USD)	DVZ	0,95
Teminat Mektubu (TL)	TM	1,00
Teminat Mektubu (EUR ve USD)	TM	0,95

(2) Teminatlar, Takasbank tarafından gün sonunda değerlemeye tabi tutulur. Döviz cinsinden teminatlar (USD ve EUR) ile döviz cinsinden teminat mektuplarının değerlendirilmesinde, TCMB tarafından ilan edilen günlük döviz alış kurları kullanılır.

#### **Teminat yatırma**

**MADDE 27 – (1)** Üyeler, teminat hesaplarına Takasbank sistemi üzerinden teminat yatırır.

- (2) Teminat yatırma işlemleri, sistemin açık olduğu saatler içerisinde yapılabilir. Yarım iş günlerinde teminat yatırma işlemi gerçekleştirilemeyecek olup, tam gün tatil olarak kabul edilir.
- (3) Üyeler, yazılı olarak teminat yatırma talimatı verebilirler, bu durumda Piyasa katılımcısı adına teminat yatırma işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.

### **Teminat çekme**

**MADDE 28** – (1) Üyeler, teminat hesaplarından Takasbank sistemi aracılığı ile serbest hesaplarına veya YEK-G piyasası için Takasbank sistemine tanımladıkları aracı banka hesaplarına teminat çekme işlemi yapabilirler.

- (2) Üyeler, EPIAŞ tarafından bildirilen bulundurulması gereken YEK-G işlem teminat tutarının üzerinde teminat bulundurmaları durumunda, fazla teminat tutarını çekebilirler.
- (3) Çekilen teminatlar, Piyasa katılımcılarının talebi halinde aracı banka hesabına EFT ya da SWIFT aracılığıyla otomatik olarak gönderilir.
- (4) Piyasa katılımcıları, YEK-G işlem teminatı çekme işlemlerini her iş günü 09.00-09.58 arasında gerçekleştirebilirler. Yarım iş günlerinde teminat çekme işlemi gerçekleştirilemeyecek olup, tam gün tatil olarak kabul edilir.
- (5) Üyeler, teminat çekme son saatinden önce serbest hesaplarına aktardıkları nakit teminat tutarı ile piyasa ve komisyon borçlarını kapatabilirler.
- (6) Üyeler, yazılı olarak teminat çekme talimatı verebilirler, bu durumda Piyasa katılımcısı adına teminat çekme işlemi Takasbank kullanıcıları tarafından gerçekleştirilir.
- (7) EPIAŞ tarafından bulundurulması gereken toplam teminat bilgisinin Takasbank'a birden fazla iletilmesi durumunda, son iletilen tutarlar üzerinden eksik teminatı olan katılımcılara yeniden bilgilendirme yapılır.

### **Teminat tamamlama çağrısı**

**MADDE 29** - (1) Teminat tamamlama çağrısı, esas olarak elektronik ortamda Takasbank ekranları aracılığıyla yapılır. Takasbank'ın teminat tamamlama çağrısını elektronik ortamda göndermesini müteakip, katılımcının başkaca bir ihbar ve bildirim gerekliliğinin çağrıyı aldığı kabul edilir.

- (2) Teminat tamamlama çağrısı yapılan katılımcı, teminat mektubu dışındaki teminatlarını Takasbank'a yatırır.
- (3) Teminat mektuplarının kabulü ve saklanması EPIAŞ tarafından yapıldığından, Takasbank sisteminde teminat olarak katılımcı adına yatırılması işlemleri EPIAŞ tarafından yapılır.
- (4) Teminat mektupları Piyasa İşletmecisine, teminat mektubu dışındaki diğer teminatlar ise merkezi uzlaştırma kuruluşuna sunulur.

### **Nakit teminatların nemalandırılması**

**MADDE 30** - (1) Üyeler tarafından tesis edilen Türk lirası teminatları, zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, kredi riski ve likidite koşulları dikkate alınarak, Takasbank tarafından mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırır. Nemalandırma işlemi, Takasbank limitleri dâhilinde yapılır.

- (2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu dağıtım esnasında düşülmesi suretiyle kalan bakiye, ilgili hesaplara nema olarak eklenir.

- (3) Nemalandırma son saati tam iş günlerinde saat 15.40, yarım iş günlerinde saat 10.45'tir.
- (4) Nema istemeyen üyelerin bu taleplerini Takabank'a yazılı olarak iletmeleri durumunda, nemalandırma işlemi yapılmaz.

### Üyelik komisyon teminatları ve özellikleri

**MADDE 31 - (1)** Spot elektrik piyasası Takasbank üyelik teminatı bulunan katılımcılar, YEK-G üyelik teminatından muaftır.

- (2) Spot elektrik piyasasında üyelik teminatı bulunmayan veya eksik teminatı olan katılımcılar, YEK-G üyeliği için üyelik teminatını yatırmak veya tamamlamak zorundadır.
- (3) Teminat tutarı, aylık komisyon tahsilatları sonrasında bulundurulması gereken tutarın altına düşüğünde katılımcılar tarafından eksik kısım tamamlanır. Tamamlanmayan ya da eksik kalan üyelik komisyon teminatları Takasbank tarafından üyelerin serbest hesabından re'sen tahsil edilir.
- (4) Üyelik komisyon teminatları nemalandırılmaz.

## ALTINCI BÖLÜM

### Çeşitli Hükümler

### Ücret ve komisyonlar

**MADDE 32 - (1)** Prosedür kapsamındaki takas ve teminat hizmetlerine ilişkin nakit takas, teminat yönetimi, nema komisyonu ve diğer ücretler, EPIAŞ'ın görüşü alınarak Takasbank tarafından belirlenerek internet sitesinde yer alan ücret tarifesinde üyelere duyurulur.

- (2) Ücret, işlemin niteliğine göre işlem esnasında veya aylık olarak tahakkuk ettirilir ve katılımcının Takasbank nezdindeki hesaplarından tahsil edilir.
- (3) Tahakkuk tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde itiraz edilmeyen komisyon tutarı kabul edilmiş sayılır.
- (4) Katılımcılar, aylık olarak tahakkuk ettirilen komisyon borçlarını tahakkuk tarihinden itibaren 6 gün içerisinde, serbest hesaplarındaki bakiyeyi kullanarak Elektrik Piyasası menüsünde yer alan "Ödeme işlemleri" ekranından "Takasbank komisyon borcu ödemesi"ni seçerek manuel olarak ödeyebildikleri gibi, doğrudan üyelik komisyon teminatı hesabına ve/veya komisyon hesabına borç tutarı kadar nakit göndererek de kapatabilirler.
- (5) YEK-G ve spot elektrik piyasası komisyonları birleştirilerek, üye komisyon hesabına aylık olarak tahakkuk ettirilir.
- (6) Süresi içerisinde ödenmeyen aylık komisyonlar üyelerin öncelikle serbest, sonrasında üyelik komisyon teminatı hesabından re'sen tahsil edilir.

### Disiplin hükümleri

**MADDE 33 - (1)** Bu Prosedürde belirlenen yükümlülüklere uymayan katılımcılar hakkında Merkezi Takas Yönetmeliği'nin yedinci bölümünde yer alan disiplin hükümleri uygulanır.

### Uygulama Esasları

**MADDE 34 – (1)** Takasbank, bu prosedür hükümlerini yorumlamaya, bu prosedürde yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de göz önünde bulundurarak karar vermeye yetkilidir.

**GEÇİCİ MADDE 1 - (1)** Bu Prosedür’le belirlenen düzenlemeler, daha önce bu düzenlemelerin duyurulduğu Genel Mektupları yürürlükten kaldırır.

#### **Yürürlük**

**MADDE 35 – (1)** Prosedür yayım tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 36 - (1)** Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.